

NIJZ

Nacionalni inštitut
za javno zdravje

7 AMBULANTNO PREDPISANA ZDRAVILA

UVOD

V letu 2017 je bilo izdanih 17,9 milijonov receptov za originalna in generična zdravila ter magistralne pripravke v vrednosti 484,2 milijonov evrov. Vsak prebivalec Slovenije je v povprečju prejel 8,7 recepta s predpisanimi zdravili v vrednosti 234 evrov. Izdanih je bilo 97 % zelenih receptov ter slabe 3 % belih receptov. Največ receptov je bilo predpisanih za zdravila za bolezni srca in ožilja (skupina C po klasifikaciji ATC), in sicer 26 %, za zdravila z delovanjem na živčevje (skupina N) 19 % ter za zdravila za bolezni prebavil in presnove (skupina A) 13 %. Regionalno so največ receptov predpisali v pomurski in najmanj v osrednjeslovenski regiji.

Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju določa pravice do zdravstvenih storitev, med drugim tudi pravice do zdravil na recept. Podatke o izdanih zdravilih, predpisanih na recept, skladno z Zakonom o zbirkah podatkov s področja zdravstvenega varstva, lekarne pošiljajo Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS), od koder zbrane in obdelane podatke pošljejo na Nacionalni Inštitut za javno zdravje (NIJZ).

Podatke o porabi zdravil prikazujemo po 14 glavnih skupinah anatomsko-terapevtsko-kemične (ATC) klasifikacije zdravil, ki je mednarodni, univerzalni klasifikacijski sistem za razvrščanje zdravil.

V letu 2017 je bilo izdanih 17.919.265 receptov, od tega 17.590.220 za originalna in generična zdravila ter 329.045 za magistralne pripravke. Med izdanimi recepti za zdravila je bilo 17.410.847 receptov zelenih (97,2 %) ter 508.418 belih (2,8 %).

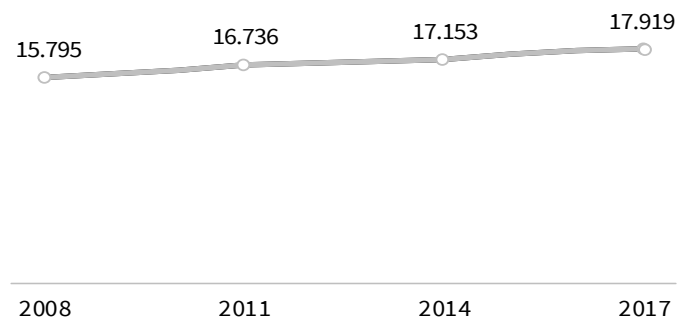
7. Slika 1: **Izdani recepti in vrednost izdanih zdravil na prebivalca, Slovenija, 2017**

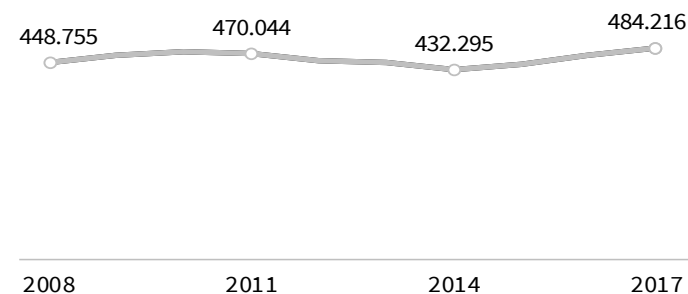
Viri: Evidenca porabe zdravil izdanih na recept (NIJZ 64)

7. Slika 2: **Izdani recepti v tisočih in vrednost izdanih zdravil na recept v tisoč EUR, Slovenija, 2008–2017**

Število izdanih receptov v tisočih

Vrednost izdanih zdravil v tisoč EUR

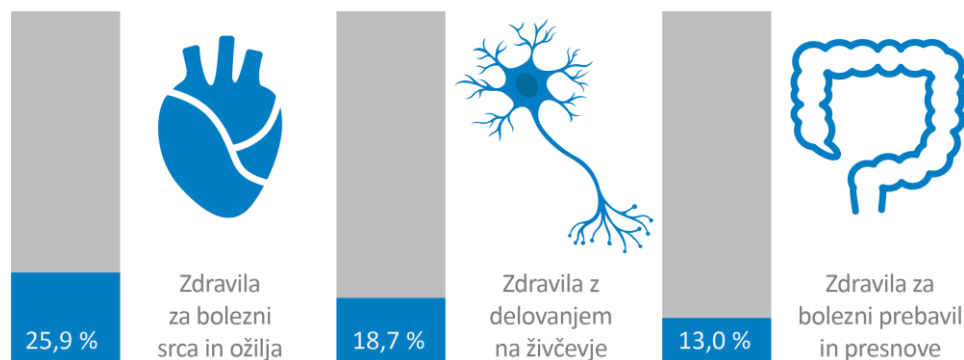
Viri: Evidenca porabe zdravil izdanih na recept (NIJZ 64)

7. Tabela 1: **Izdani recepti za predpisana zdravila** po spolu in glavnih skupinah klasifikacije ATC, Slovenija, 2017

Zdravila po skupinah klasifikacije ATC	Število receptov		SKUPAJ	%
	Moški	Ženske		
A Zdravila za bolezni prebavil in presnove	964.154	1.365.194	2.329.348	13,0
B Zdravila za bolezni krvi in krvotvornih organov	494.148	531.589	1.025.737	5,7
C Zdravila za bolezni srca in ožilja	2.205.892	2.441.090	4.646.982	25,9
D Zdravila za bolezni kože in podkožnega tkiva	269.872	347.259	617.131	3,4
G Zdravila za bolezni sečil in spolovil ter spolni hormoni	332.800	519.326	852.126	4,8
H Hormonska zdravila za sistemsko zdravljenje - razen spolnih hormonov in inzulinov	87.345	345.723	433.068	2,4
J Zdravila za sistemsko zdravljenje infekcij	441.834	625.231	1.067.065	6,0
L Zdravila z delovanjem na novotvorbe in imunomodulatorji	68.450	96.502	164.952	0,9
M Zdravila za bolezni mišičnoskeletnega sistema	493.150	688.438	1.181.588	6,6
N Zdravila z delovanjem na živčevje	1.251.437	2.105.018	3.356.455	18,7
P Antiparazitiki, insekticidi in repelenti	25.898	35.501	61.399	0,3
R Zdravila za bolezni dihal	491.672	571.046	1.062.718	5,9
S Zdravila za bolezni čutil	300.384	404.083	704.467	3,9
V Razna zdravila	48.792	38.392	87.184	0,5
Ostalo	132.569	196.476	329.045	1,8
SKUPAJ	7.608.397	10.310.868	17.919.265	

© NIJZ

Viri: Evidenca porabe zdravil izdanih na recept (NIJZ 64)

7. Slika 3: **Najpogosteje izdani recepti za predpisana zdravila** po glavnih skupinah klasifikacije ATC, Slovenija, 2017

Največ receptov je bilo predpisanih za zdravila bolezni srca in ožilja (skupina C – 25,9 %), sledijo zdravila z delovanjem na živčevje (skupina N – 18,7 %) ter zdravila za bolezni prebavil in presnove (skupina A – 13,0 %).

Viri: Evidenca porabe zdravil izdanih na recept (NIJZ 64)

7. Tabela 2: **Vrednost izdanih zdravil na recept v EUR**, po spolu in glavnih skupinah klasifikacije ATC, Slovenija, 2017

Zdravila po skupinah klasifikacije ATC	Vrednost izdanih zdravil			Vrednost recepta na prebivalca	Povprečna vrednost na recept
	Moški	Ženske	SKUPAJ		
A Zdravila za bolezni prebavil in presnove	27.882.307	29.877.670	57.759.977	28,0	24,8
B Zdravila za bolezni krvi in krvotvornih organov	26.231.682	20.435.441	46.667.123	22,6	45,5
C Zdravila za bolezni srca in ožilja	37.439.957	38.429.962	75.869.919	36,7	16,3
D Zdravila za bolezni kože in podkožnega tkiva	3.734.665	4.012.520	7.747.185	3,7	12,6
G Zdravila za bolezni sečil in spolovil ter spolni hormoni	11.891.466	11.884.336	23.775.802	11,5	27,9
H Hormonska zdravila za sistemsko zdravljenje - ... ¹⁾	4.358.876	6.473.226	10.832.102	5,2	25,0
J Zdravila za sistemsko zdravljenje infekcij	16.526.986	10.717.719	27.244.705	13,2	25,5
L Zdravila z delovanjem na novotvorbe in imunomodulatorji	53.075.091	47946074	101.021.165	48,9	612,4
M Zdravila za bolezni mišičnoskeletnega sistema	5.025.726	11.352.872	16.378.598	7,9	13,9
N Zdravila z delovanjem na živčevje	26.776.022	40.490.721	67.266.743	32,6	20,0
P Antiparazitiki, insekticidi in repelenti	260.226	345.681	605.907	0,3	9,9
R Zdravila za bolezni dihal	13.072.585	12.481.830	25.554.415	12,4	24,0
S Zdravila za bolezni čutil	3.370.560	5.232.345	8.602.905	4,2	12,2
V Razna zdravila	3.919.127	2.826.347	6.745.474	3,3	77,4
Ostalo	3.590.571	4.553.083	8.143.654	3,9	24,7
SKUPAJ	237.155.847	247.059.827	484.215.674	234,4	27,0

¹⁾ razen spolnih hormonov in inzulinov

Viri: Evidenca porabe zdravil izdanih na recept (NIJZ 64)

Skupna vrednost izdanih ambulantno predpisanih zdravil v letu 2017 je bila 484 milijonov EUR. Največ je bilo porabljenega za zdravila za zdravljenje novotvorb (skupina L), sledijo zdravila za bolezni srca in ožilja (skupina C), zdravila z delovanjem na živčevje (skupina N) ter zdravila za bolezni prebavil in presnove (skupina A). Povprečna vrednost enega recepta je bila 234 EUR. V povprečju je vsaka ženska prejela 9,9 recepta v vrednosti 238 evrov, vsak moški pa 7,4 receptov v vrednosti 231 evrov.

7. Tabela 3: **Definiran dnevni odmerek na 1.000 prebivalcev na dan** po glavnih skupinah klasifikacije ATC, Slovenija, 2013–2017

Zdravila po skupinah klasifikacije ATC	2013	2014	2015	2016	2017	2017/2013 v %
A Zdravila za bolezni prebavil in presnove	184,5	188,9	198,3	211,1	221,7	+20,2
B Zdravila za bolezni krvi in krvotvornih organov	96,3	103,6	107,7	105,3	105,6	+9,7
C Zdravila za bolezni srca in ožilja	549,1	549,8	553,0	557,8	557,2	+1,5
D Zdravila za bolezni kože in podkožnega tkiva	41,1	39,6	40,6	41,4	41,4	+0,9
G Zdravila za bolezni sečil in spolovil ter spolni hormoni	95,2	90,6	74,1	73,8	71,9	-24,5
H Hormonska zdravila za sistemsko zdravljenje – ... ¹⁾	21,5	22,3	23,5	24,1	25,5	+18,4
J Zdravila za sistemsko zdravljenje infekcij	15,6	15,3	16,1	15,2	15,3	-1,7
L Zdravila z delovanjem na novotvorbe in imunomodulatorji	11,5	10,9	11,2	11,6	12,1	+5,2
M Zdravila za bolezni mišičnoskeletnega sistema	58,6	57,9	61,0	60,6	61,5	+4,9
N Zdravila z delovanjem na živčevje	140,2	142,6	145,5	148,8	150,2	+7,1
P Antiparazitiki, insekticidi in repelenti	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5	+44,9
R Zdravila za bolezni dihal	67,4	69,3	72,0	73,4	73,2	+8,7
S Zdravila za bolezni čutil	19,5	20,3	21,2	21,7	22,0	+13,3
V Razna zdravila	0,4	0,7	0,5	0,5	0,5	+24,6

¹⁾ razen spolnih hormonov in inzulinov

Viri: Evidenca porabe zdravil izdanih na recept (NIJZ 64)

V letu 2017 je bilo največ predpisanih zdravil za bolezni srca in ožilja (skupina C) s 557 DDD na 1.000 prebivalcev na dan, trend porasta je 1,5 % , sledijo zdravila za bolezni prebavil in presnove (skupina A) z 221,7 DID, trendom porasta 20 %. Na tretjem mestu so zdravila z delovanjem na živčevje (skupina N) z 150 DID in trendom porasta 7 % od leta 2013.

7. Tabela 4: **Pogostost predpisovanja zdravil** po spolu in starostnih skupinah, Slovenija, 2017

	Moški	Ženske	SKUPAJ
0-4 let	5.324	4.867	5.102
5-9	2.695	2.545	2.622
10-14	1.874	1.937	1.905
15-19	1.745	3.266	2.479
20-29	1.810	4.108	2.919
30-39	2.703	4.693	3.648
40-49	4.100	6.178	5.100
50-59	8.155	9.958	9.047
60-69	14.757	14.995	14.878
70-79	21.900	22.236	22.089
80-84	26.028	27.483	26.953
85+	28.342	29.499	29.188

© NIJZ

Viri: Evidenca porabe zdravil izdanih na recept (NIJZ 64)

Pogostost predpisovanja zdravil s starostjo narašča. Opazno poraste po 60. letu, po 70. letu pa začne strmo naraščati.

Največja je pri starejših od 85 let. Do desetega leta starosti so zdravila pogosteje predpisovali dečkom, v ostalih starostnih skupinah pa pogosteje ženskam.

7. Tabela 5: **Izdani recepti za predpisana zdravila** po glavnih skupinah klasifikacije ATC¹⁾ in starostnih skupinah, Slovenija, 2017

Zdravila po skupinah klasifikacije ATC	0-19 let	20-49	50-64	65-80	80+	SKUPAJ
A Zdravila za bolezni prebavil in presnove	96.589	312.835	659.956	840.179	418.425	2.329.348
B Zdravila za bolezni krvi in krvotvornih organov	13.962	95.043	223.483	428.943	263.276	1.025.737
C Zdravila za bolezni srca in ožilja	6.913	283.755	1.350.143	2.017.328	986.864	4.646.982
D Zdravila za bolezni kože in podkožnega tkiva	115.776	170.655	145.161	126.072	57.980	617.131
G Zdravila za bolezni sečil in spolovil ter spolni hormoni	36.897	374.978	148.220	202.846	82.527	852.126
H Hormonska zdravila za sistemsko zdravljenje – ... ²⁾	12.053	106.030	131.056	133.783	49.681	433.068
J Zdravila za sistemsko zdravljenje infekcij	216.562	342.603	228.278	183.328	94.759	1.067.065
L Zdravila z delovanjem na novotvorbe in imunomodulatorji	3.810	41.437	56.409	47.131	16.038	164.952
M Zdravila za bolezni mišičnoskeletnega sistema	84.132	322.400	370.312	290.163	114.031	1.181.588
N Zdravila z delovanjem na živčevje	187.589	718.085	909.507	910.586	628.225	3.356.455
P Antiparazitiki, insekticidi in repelenti	24.569	20.084	9.349	5.494	1.770	61.399
R Zdravila za bolezni dihal	193.538	273.943	261.868	232.218	100.001	1.062.718
S Zdravila za bolezni čutil	138.297	128.869	137.952	192.519	105.826	704.467
V Razna zdravila	11.862	8.253	19.120	31.432	16.511	87.184
Ostalo	91.599	54.304	60.059	71.457	51.224	329.045
SKUPAJ	1.234.148	3.253.274	4.710.873	5.713.479	2.987.138	17.919.265

¹⁾ Iz prikaza je izločena skupina nedefinirano.²⁾ razen spolnih hormonov in inzulinov

Viri: Evidenca porabe zdravil izdanih na recept (NIJZ 64)

REGIONALNE PRIMERJAVE

7. Tabela 6: **Izdani recepti za predpisana zdravila** po spolu in statističnih regijah, Slovenija, 2017

	Število receptov			Število receptov na 1.000 prebivalcev		
	Moški	Ženske	SKUPAJ	Moški	Ženske	SKUPAJ
Pomurska	514.581	720.811	1.235.392	9.068	12.309	10.714
Zasavska	230.723	323.462	554.185	8.162	11.158	9.679
Posavska	314.243	402.361	716.604	8.294	10.720	9.501
Podravska	1.259.120	1.734.479	2.993.599	7.876	10.736	9.314
Koroška	277.757	369.692	647.449	7.823	10.470	9.143
Savinjska	966.284	1.308.490	2.274.774	7.549	10.294	8.917
Jugovzhodna Slovenija	557.881	710.934	1.268.815	7.744	10.056	8.889
Primorsko-notranjska	201.103	264.503	465.606	7.567	10.184	8.861
SLOVENIJA	7.608.397	10.310.868	17.919.265	7.416	9.913	8.673
Gorenjska	714.568	975.245	1.689.813	7.079	9.490	8.295
Obalno-kraška	401.315	536.933	938.248	7.121	9.356	8.249
Goriška	417.087	542.220	959.307	7.082	9.219	8.149
Osrednjeslovenska	1.753.735	2.421.738	4.175.473	6.621	8.791	7.727

Viri: Evidenca porabe zdravil izdanih na recept (NIJZ 64)

V Sloveniji so v letu 2017 povprečno predpisali 8.673 receptov na 1.000 prebivalcev. V povprečju so ženskam predpisali 9.913 receptov na 1.000 prebivalcev, moškim pa 7.416 receptov na 1.000 prebivalcev. Največ receptov na 1.000 prebivalcev so predpisali v pomurski regiji, najmanj pa v osrednjeslovenski regiji. Zdravila iz vseh skupin klasifikacije ATC so pogosteje predpisovali ženskam.

7. Tabela 7: **Izdani recepti za predpisana zdravila** po glavnih skupinah klasifikacije ATC in statističnih regijah, Slovenija, 2017

na 1.000 prebivalcev

Zdravila po skupinah ATC klasifikacije	Pomurska	Podravska	Koroška	Savinjska	Zasavska	Posavska	Jugovzhodna Slovenija	Ostrednjeslovenska	Gorenjska	Primorsko-notranjska	Goriška	Obalno-kraška	SLOVENIJA
A Zdravila za bolezni prebavil in presnove	1.304	1.213	1.126	1.179	1.383	1.248	1.132	1.025	1.044	1.115	1.070	1.078	1.127
B Zdravila za bolezni krvi in krvotvornih organov	613	525	470	506	541	525	492	452	497	478	504	466	496
C Zdravila za bolezni srca in ožilja	2.980	2.338	2.233	2.228	2.629	2.586	2.447	1.994	2.081	2.248	2.302	2.111	2.249
D Zdravila za bolezni kože in podkožnega tkiva	353	310	275	316	272	313	309	288	292	319	245	288	299
G Zdravila za bolezni sečil in spolovil ter spolni hormoni	491	465	443	399	474	396	415	372	404	381	376	428	412
H Hormonska zdravila za sistemsko zdravljenje - ... ¹⁾	180	173	203	215	214	203	191	224	224	231	230	234	210
J Zdravila za sistemsko zdravljenje infekcij	644	538	597	531	485	595	573	463	478	561	455	501	516
L Zdravila z delovanjem na novotvorbe in ... ²⁾	83	74	86	78	89	82	77	76	79	91	97	89	80
M Zdravila za bolezni mišičnoskeletnega sistema	699	703	674	616	566	650	580	471	507	622	527	467	572
N Zdravila z delovanjem na živčevje	2.078	1.857	1.884	1.757	1.912	1.829	1.617	1.344	1.517	1.678	1.430	1.482	1.624
P Antiparazitiki, insekticidi in repelenti	31	29	23	29	21	33	38	31	32	29	23	28	30
R Zdravila za bolezni dihal	635	549	572	502	568	555	511	466	530	557	432	508	514
S Zdravila za bolezni čutil	381	339	330	318	305	322	330	335	369	361	312	407	341
V Razna zdravila	45	39	39	48	49	28	40	41	45	52	43	41	42
Ostalo	198	161	188	195	172	137	135	145	198	140	104	121	159
SKUPAJ	10.714	9.314	9.143	8.917	9.679	9.501	8.889	7.727	8.295	8.861	8.149	8.249	8.673

¹⁾ razen spolnih hormonov in inzulinov²⁾ imunomodulatorje

Viri: Evidenca porabe zdravil izdanih na recept (NIJZ 64)

Največ receptov je bilo predpisanih za bolezni srca in ožilja (skupina C – 2.249 receptov na 1.000 prebivalcev), sledijo zdravila z delovanjem na živčevje (skupina N – 1.624 receptov na 1.000 prebivalcev) ter zdravila za bolezni prebavil in presnove (skupina A – 1.127 receptov na 1.000 prebivalcev).

7. Tabela 8: **Vrednost recepta na enega prebivalca v EUR** po statističnih regijah, Slovenija, 2017

na enega prebivalca v EUR

Zdravila po skupinah klasifikacije ATC	Pomurska	Podravska	Koroška	Savinjska	Zasavska	Posavska	Jugovzhodna Slovenija	Osrednjeslovenska	Gorenjska	Primorsko-notranjska	Goriška	Obalno-kraška	SLOVENIJA
A Zdravila za boleznih prebavil in presnove	33,8	29,4	27,2	28,4	37,1	30,1	25,1	24,0	29,1	26,7	31,3	28,7	28,0
B Zdravila za boleznih krvi in krvotvornih organov	32,3	21,5	22,5	23,0	24,3	20,0	18,6	20,5	23,0	28,8	26,7	22,8	22,6
C Zdravila za boleznih srca in ožilja	47,0	37,2	35,1	36,7	44,1	41,4	39,6	33,3	35,1	37,9	37,2	33,7	36,7
D Zdravila za boleznih kože in podkožnega tkiva	4,3	4,1	3,5	4,2	3,2	3,8	3,8	3,5	3,6	3,8	3,0	3,9	3,7
G Zdravila za boleznih sečil in spolovil ter spolni hormoni	12,5	12,5	11,9	11,0	13,2	10,7	11,3	10,6	11,6	10,8	11,6	12,9	11,5
H Hormonska zdravila za sistemsko zdravljenje ... ¹⁾	3,4	4,7	5,5	5,4	6,6	5,2	4,5	5,3	5,8	5,7	6,0	6,2	5,2
J Zdravila za sistemsko zdravljenje infekcij	10,4	13,3	12,8	11,3	17,1	8,7	11,6	14,3	12,9	14,6	11,3	19,5	13,2
L Zdravila z delovanjem na novotvorbe in imunomodulatorje	55,9	44,7	44,0	47,5	52,3	52,3	45,6	48,0	48,8	53,7	60,5	50,0	48,9
M Zdravila za boleznih mišičnoskeletnega sistema	9,2	8,7	9,2	7,8	7,9	8,9	6,7	7,4	7,6	9,3	8,8	6,5	7,9
N Zdravila z delovanjem na živčevje	40,3	33,4	37,7	33,7	36,8	31,6	29,8	30,2	30,6	37,6	31,1	32,3	32,6
P Antiparazitiki, insekticidi in repelenti	0,3	0,3	0,2	0,3	0,2	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3	0,2	0,3	0,3
R Zdravila za boleznih dihal	14,9	13,3	15,0	10,4	13,8	11,3	12,3	11,9	13,7	14,1	10,3	11,3	12,4
S Zdravila za boleznih čutil	4,4	4,0	3,7	3,5	3,4	3,6	4,1	4,3	5,0	4,1	4,1	5,2	4,2
V Razna zdravila	3,2	3,1	3,0	3,6	4,0	2,6	3,0	3,4	3,0	3,5	3,4	3,4	3,3
Ostalo	4,4	3,6	3,8	4,6	4,2	3,7	3,4	3,9	5,0	3,2	3,2	2,9	3,9
SKUPAJ	276,1	233,8	234,9	231,6	268,1	234,4	219,9	220,7	235,2	254,2	248,6	239,7	234,4

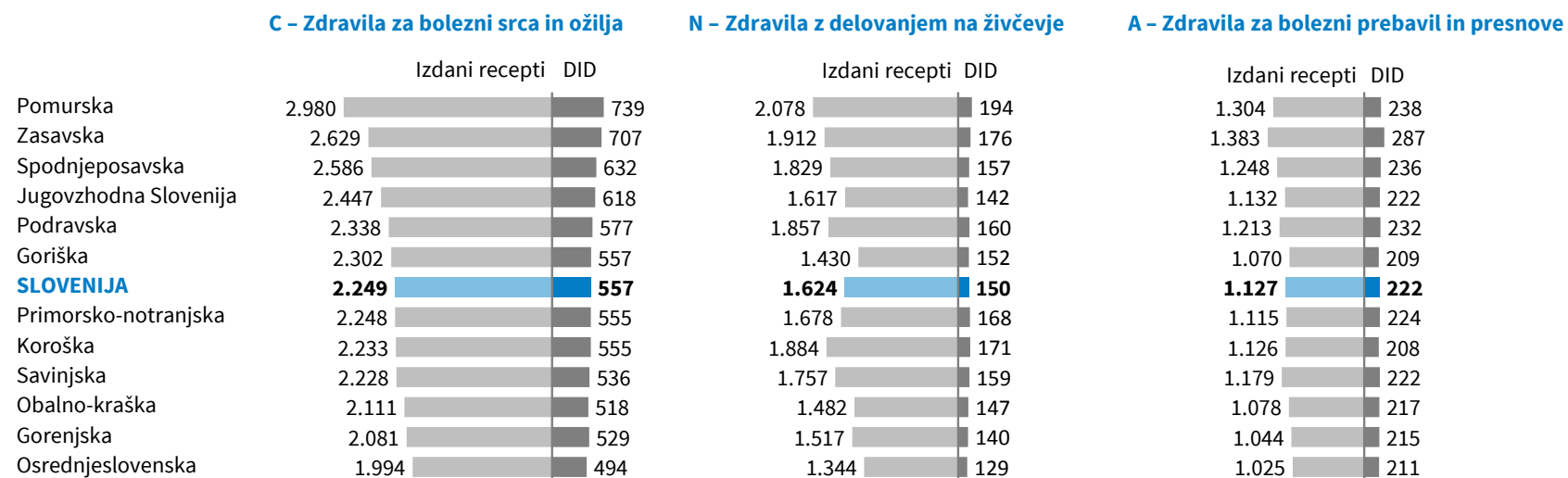
¹⁾ razen spolnih hormonov in inzulinov

Viri: Evidenca porabe zdravil izdanih na recept (NIJZ 64)

Povprečna vrednost recepta je bila 234 EUR. Obstajajo razlike v povprečni ceni tako po regijah kot tudi po ATC skupinah. Najvišja vrednost izdanega recepta na enega prebivalca je bila v pomurski regiji (276 EUR), sledijo ji zasavska (268 EUR) in primorsko-notranjska (254) ter goriška regija (249 EUR). Najnižja vrednost izdanega recepta na prebivalca je bila v jugovzhodni Sloveniji in osrednjeslovenski regiji (220 EUR).

7. Slika 4: **Izdani recepti za predpisana zdravila na 1.000 prebivalcev in definiran dnevni odmerek na 1.000 prebivalcev na dan** po nekaterih glavnih skupinah klasifikacije ATC in statističnih regijah, Slovenija 2017

© NIJZ

Viri: Evidenca porabe zdravil izdanih na recept (NIJZ 64)

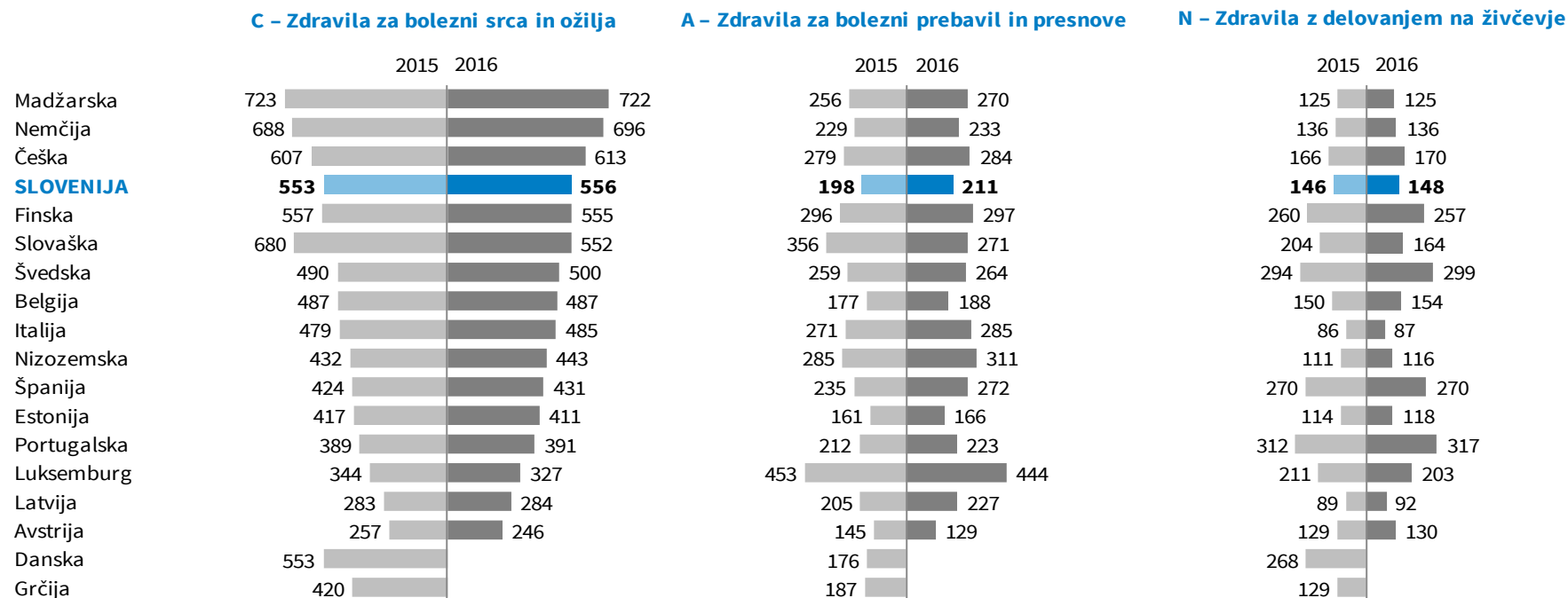
Povprečno je bilo v Sloveniji predpisanih 2.249 receptov na 1.000 prebivalcev za zdravila za bolezni srca in ožilja (skupina C), to je 557 DID, 1.624 receptov na 1.000 prebivalcev za zdravila z delovanjem na živčevje (skupina N) z 150 DID ter 1.127 receptov na 1.000 prebivalcev za zdravila za bolezni prebavil in presnove (skupina A) z 222 DID.

Zdravila za zdravljenje bolezni srca in ožilja (C) so bila najpogosteje predpisana v pomurski (2.980 receptov na 1.000 prebivalcev) in v zasavski regiji (2.629 receptov na 1.000 prebivalcev). Velike so razlike v pogostnosti predpisovanja zdravil z delovanjem na živčevje (N). Največ se ta zdravila predpisujejo v pomurski (2.078 receptov na 1.000 prebivalcev) in najmanj v osrednjeslovenski regiji (1.344 receptov na 1.000 prebivalcev).

MEDNARODNE PRIMERJAVE

7. Slika 5: **Poraba zdravil v definiranih dnevni odmerkih na 1.000 prebivalcev na dan po nekaterih glavnih skupinah klasifikacije ATC, Slovenija in nekatere države EU1), 2015 in 2016**

© NIJZ

¹⁾ Za Dansko in Grčijo ni podatkov za leto 2016.

Viri: OECD.Stat, http://stats.oecd.org/index.aspx?DatasetCode=HEALTH_PHMC, 05. 10. 2018

Trend porabe zdravil po klasifikaciji ATC prikazujemo v definiranih dnevni odmerkih (DDD) ter številu definiranih dnevni odmerkov na 1.000 prebivalcev na dan (DID). V Sloveniji je bilo v letu 2016 v skupini zdravil za bolezni srca in ožilja (C) predpisanih 420.263.675 DDD, to je 556 DDD na 1.000 prebivalcev na dan.

V skupini zdravil za bolezni prebavil in presnove (A) predpisanih 159.036.489. DDD, to je 211 DDD na 1.000 prebivalcev na dan.

Od zdravil z delovanjem na živčevje (N) je bilo predpisanih 112.142.745 DDD, to je 148 DDD na 1.000 prebivalcev na dan.

DEFINICIJE

Oznake in kratice	NAZIV	DEFINICIJA	DODATNA METODOLOŠKA POJASNILA	ANGLEŠKI IZRAZ
ATC	Anatomsko-terapevtsko-kemična klasifikacija zdravil	Anatomsko-terapevtsko-kemična klasifikacija zdravil je mednarodni, univerzalni klasifikacijski sistem za zdravila. Klasifikacija ATC služi kot orodje v raziskavah o porabi zdravil, pri čemer je osnovni namen tovrstnih raziskav izboljšanje kakovosti uporabe zdravil. Klasifikacijski sistem ATC razvršča zdravila glede na njihovo glavno indikacijo (pri večkomponentnih zdravilih se indikacija nanaša na glavno učinkovino).		The Anatomical Therapeutic Chemical (ATC) classification
DDD	Definirani dnevni odmerek	Po definiciji je definirani dnevni odmerek (Defined Daily Dose, DDD) statistična enota, ki jo je Svetovna zdravstvena organizacija (SZO) opredelila za določitev porabe zdravila. DDD-ji se uporabljajo za standardizirane primerjave porabe različnih zdravil med seboj ali med okolji z različnimi sistemi zdravstvenega varstva. DDD je povprečni vzdrževalni odmerek zdravila, ki ga odrasel bolnik prejme v enem dnevu za zdravljenje glavne indikacije zdravila. Predstavlja teoretično vrednost, s katero poenotimo prikaz porabe zdravil. Dejansko odmerjanje se lahko zelo razlikuje od teoretično določenih vzdrževalnih odmerkov. Odmerjanje je vedno individualno prilagojeno in je odvisno od indikacije, spola, starosti in teže oziroma druge individualne značilnosti posameznika.	Število DDD v posameznem pakiranju zdravila je zmnožek količine zdravilne učinkovine v eni farmacevtski obliki (npr. 20 mg v eni tableti) ter števila farmacevtskih oblik v enem pakiranju (npr. škatla z 28 tabletami). Primer: DDD za rosuvastatin znaša 10 mg. V škatli z 28 20-miligramskimi tabletami je 56 DDD.	Defined daily doses (DDD)

Oznake in kratice	NAZIV	DEFINICIJA	DODATNA METODOLOŠKA POJASNILA	ANGLEŠKI IZRAZ
DID	Definirani dnevni odmerek na 1.000 prebivalcev na dan	Definirani dnevni odmerek na 1.000 prebivalcev na dan je od SZO priporočen prikaz porabe ambulantno predpisanih zdravil.	Izračuna se na podlagi celoletne porabe zdravil v določeni skupini ATC (v DDD) in števila prebivalcev v določenem letu (na dan 30. 6.) $DID = (1000 * (\text{število DDD}) / (365 * \text{število prebivalcev}))$	Defined daily doses per 1.000 inhabitants and per day (DID)
	Zeleni recept	Zeleni recept je receptni obrazec, katerega izdajatelj in formalni lastnik je Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije. Na ta obrazec pooblašene osebe (zdravniki, zobozdravniki) predpisujejo zdravila, katerih stroški se delno ali v celoti krijejo iz obveznega zdravstvenega zavarovanja (OZZ). Zeleni recept ima strokovno funkcijo, to je sam predpis zdravila, ter plačilno funkcijo (zaračunavanje zdravila v breme obveznega zdravstvenega zavarovanja). Veljavnost takega recepta je 30 dni od datuma predpisa. Če je predpisano zdravilo antibiotik, je veljavnost tega recepta samo 3 dni od datuma predpisa.		Green prescription form
	Beli recept	Beli recept je receptni obrazec, ki je namenjen predpisovanju zdravil, katerih stroški se ne krijejo iz OZZ. Institucija v RS, pooblašena za izdajo uradno veljavnih belih receptov, je Zdravniška zbornica Slovenije. Veljavnost belega recepta je 30 dni od datuma predpisa.		White prescription form

Oznake in kratice	NAZIV	DEFINICIJA	DODATNA METODOLOŠKA POJASNILA	ANGLEŠKI IZRAZ
	Celotna vrednost recepta	Celotna vrednost recepta je skupna vrednost zdravil na receptu. Sestavljena je iz deleža cene, ki jo pokrije OZZ, deleža cene, ki jo pokrije prostovoljno dopolnilno zdravstveno zavarovanje (PZZ) oz. pacient, če nima urejenega PZZ, in deleža cene, ki jo doplača pacient v primeru, če je cena zdravila, vključenega v seznam medsebojno zamenljivih zdravil ali seznam terapevtskih skupin zdravil, višja od njegove najvišje priznane vrednosti. Vrednosti zdravil na recept temeljijo na cenah, ki so bile zanje v veljavi na dan izdaje recepta.		Value of prescription
	Ambulantno predpisana zdravila	Ambulantno predpisana zdravila so tista, ki so na podlagi Zakona o zbirkah podatkov s področja zdravstvenega varstva (Ur.list 65/00), zbirke NIJZ 64 Evidenca porabe zdravil izdanih na recept, izdana v lekarnah in zajemajo tako zelene kot bele recepte.	Podrobnejši podatki in metodološka pojasnila so objavljeni na spletni strani NIJZ: http://www.nijz.si/sl/publikacije?field_ciljna_skupina_publikacije_tid=All&field_podrocje_publikacije_tid=1109&field_tip_publikacije_tid=416&field_oblika_publikacije_tid=All&field_letobjave_tid=All	Outpatient prescriptions
	Prebivalci Slovenije	Prebivalci Slovenije so osebe s prijavljenim stalnim in/ali začasnim prebivališčem v Sloveniji, ki v Sloveniji prebivajo ali imajo namen prebivati eno leto ali več, in sicer tudi, če so začasno odsotne (tj. če začasno bivajo zunaj RS), a le, če njihova odsotnost traja manj kot eno leto.	Pri preračunih v publikaciji Zdravstveni statistični letopis, je uporabljeno stanje prebivalstva na dan 01.07. (H2). Podrobnejša metodološka pojasnila so objavljena na spletni strani SURS-a: http://www.stat.si/tema_demografsko_prebivalstvo.asp	Population

SEZNAM SLIK IN TABEL

SEZNAM SLIK

7. Slika 1: Izdani recepti in vrednost izdanih zdravil na prebivalca , Slovenija, 2017	7-2
7. Slika 2: Izdani recepti v tisočih in vrednost izdanih zdravil na recept v tisoč EUR , Slovenija, 2008–2017	7-2
7. Slika 3: Najpogosteje izdani recepti za predpisana zdravila po glavnih skupinah klasifikacije ATC, Slovenija, 2017	7-3
7. Slika 4: Izdani recepti za predpisana zdravila na 1.000 prebivalcev in definiran dnevni odmerek na 1.000 prebivalcev na dan po nekaterih glavnih skupinah klasifikacije ATC in statističnih regijah, Slovenija 2017	7-10
7. Slika 5: Poraba zdravil v definiranih dnevni odmerkih na 1.000 prebivalcev na dan po nekaterih glavnih skupinah klasifikacije ATC, Slovenija in nekatere države EU ¹⁾ , 2015 in 2016	7-11

SEZNAM TABEL

7. Tabela 1: Izdani recepti za predpisana zdravila po spolu in glavnih skupinah klasifikacije ATC, Slovenija, 2017	7-3
7. Tabela 2: Vrednost izdanih zdravil na recept v EUR , po spolu in glavnih skupinah klasifikacije ATC, Slovenija, 2017	7-4
7. Tabela 3: Definiran dnevni odmerek na 1.000 prebivalcev na dan po glavnih skupinah klasifikacije ATC, Slovenija, 2013–2017	7-5
7. Tabela 4: Pogostost predpisovanja zdravil po spolu in starostnih skupinah, Slovenija, 2017	7-6
7. Tabela 5: Izdani recepti za predpisana zdravila po glavnih skupinah klasifikacije ATC ¹⁾ in starostnih skupinah, Slovenija, 2017	7-6
7. Tabela 6: Izdani recepti za predpisana zdravila po spolu in statističnih regijah, Slovenija, 2017	7-7
7. Tabela 7: Izdani recepti za predpisana zdravila po glavnih skupinah klasifikacije ATC in statističnih regijah, Slovenija, 2017	7-8
7. Tabela 8: Vrednost recepta na enega prebivalca v EUR po statističnih regijah, Slovenija, 2017	7-9